

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó :
Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Szerkesztő :
Bedő Albert.

Megjelenik minden hónapban.

Tizennyolczadik évfolyam. VIII. füzet. 1879. Augusztushó.

Előfizetési díj egy évre 8 frt Az Országos Erdészeti-Egyesület azon alapító tagjai, kik legalább 150 frt alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 8 frt évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Oly alapító tagok, kik 150 frtnál kevesebbet alapítottak 3 frt kedvezményi árért járathatják.

 Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapestben, Lipótváros, Hold-utca, 21. szám, II. emelet.
A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek.

Az erdők az 1878-ik évi párisi kiállításon.

Irta : Bedő Albert.

(Folytatás.)

A francia kiállítás ismertetése után, ha azon sorrendet követnők, melyet a kiállító országok bemutatott erdészeti termékei érdemelnek, vagy Magyarországra, vagy Ausztriára kellene áttérnünk, mert kétség kívüli, hogy az, a mi egy ország erdőgazdaságának czélszerű bemutatását illeti, e részben Franciaország után mindjárt mi, vagy a velünk politikai és közgazdasági szoros összeköttetésben lévő Austria jön; részünkről azonban idehaza lévén, a vendégnek adjuk az elsőséget, s így Austria kiállítására térünk át.

Az osztrák erdőgazdaság és faipar terményei általában elég szépen, jól és elég bő mértékben voltak képviselve, mit nem kis részben az osztrák erdőbirtokosok azon dicséretes érdekeltségének kell tulajdonítanunk, melylyel az erdőgazdaság iránt viselgetnek. A magasrangu földbirtokosok az erdő-

termények hajlékában mint szakunk és gazdaságunk hivei szerepeltek s nem távollétük által sötétlettek, mint a magyar erdők igen nagy részét bíró főrangú urak, egy pár tiszteletreméltó kivétellel. Én ezt kötelességnek tartom megemlíteni azért, mert az erdőgazdaság terén időnkben bárhol kézbe vett szerep a jövőt illetőleg kiszámíthatlan következményeknek képezheti alapját, mert Európa közgazdasági viszonyainak nem hosszú időközben és úgy hisszük, hogy már a legközelebb belépő évtized alatt rendkívüli átalakulásokon kell átmenni s ezért csak előnyére válhatik annak, ki a fejlődő események erejével és irányával haladva, a küzdelmek válságosabb idejében már tért és bizalmat hódítva, vagy legalább ismerve, jelenhet meg. A magyar erdők gazdasági érdeke ugyanezt hozza magával; de a kérdésre, hogy vajjon van-e a magyar erdőbirtokosoknak elegendő érzékük és akaratuk arra, hogy azt, mit az erdők érdekében s önmaguk javának biztosítása végett tenni kell, megértsék és teljesítsék, erre fájdalom legjobb akaratunk és hitünk mellett sem vagyunk képesek még most oly feleletet adni, mint a minőt feltétlenül birni óhajtanánk.

Az osztrák erdőgazdaság kiállításának tudományos része elég méltó képviselője volt a lajtántuli szakbeli működésnek s a kereskedelmi téren igen jó szolgálatot tesz dr. Marchetnek az osztrák fatermésről, faiparról és fakereskedésről, az osztrák központi kiállítási bizottság megbízása alapján szerkesztett kitünő emlékirata.

Nem kevésbé jeles, fontos és érdekes kiállítási tárgy a cs. k. kereskedelmi ministerium statistikai osztálya által az osztrák-magyar vámterületről kivitt és ide behozott műszer- és tűzifa tömegének graphikai kimutatása, mely szerint az osztrák-magyar monarchiából 1876-ban 1,989.600 köbméter műfa vitetett ki és 165.000 köbméter hozatott be, a kivitelből a legnagyobb rész 475.000 köbméter Poroszországba és a

legkisebb 26.500 köbméter Svájcba szállított; a trieszi kikötőből elvittetett 319.000 köbméter s a fiumeiből és más kisebb kikötőkből 90.900 köbméter. E munkánál, magyar szempontból, csak az sajnálatos, hogy a Magyarországot illető mennyiség nem lett elkülönítve, sőt a fiumei kikötő forgalma is összevonatott a többi kisebb kikötők forgalmával. Reméljük azonban, hogy Magyarországot illetőleg majd a magyar kereskedelmi ministerium megörvendeztet egy hasonló és igazán szükséges munkával. Méltó társa az előbbinek azon táblázatos kimutatás is, melyet szintén az említett ministerium az osztrák vasutak 1867. évi mű- és tűzifa-forgalmáról, térképpel illusztrálva, állított ki s mely nemcsak a szállított egész összeget mutatta, de azt is, hogy a pálya egy kilométerére mennyi esett; ily munkák nemcsak a vasut üzleti szempontjából birnak fontossággal, de kereskedelmi tekintetben is igen hasznos tájékozást adnak.

A tudomány és gyakorlat emberei előtt egyaránt érdekesek és elismerésre számíthatnak az osztrák erdészeti kísérleti állomás vezetőjének, báró Seckendorfnak a fekete fenyőről szerkesztett tanulmányai, melyek ezen fa növekvési menetének és természetének adatait részletesen ismertetik; valamint a fa összehasonlító bonczisméje című munka is dr. Möllertől. A szakemberek helytelenítésével találkozott azonban az, hogy e két mű nem az erdészeti osztályban, hová tulajdonképen tartozott, de a közoktatási ministerium tárgyai közt volt kiállítva, a mit részünkről egyébiránt tévedésnek kívánunk tulajdonítani. Tanulság pedig ebből egyáltalán az, hogy osztrák testvéreink az erdészeti kísérletek mezején már nemcsak megkezdették a működést, de már odáig is haladtak, hogy oly munkákat produkálnak, melyek e szaktéren becsületökre válnak s hogy nekünk sincs veszteni való időnk, ha az elmaradás bélyegének ráanksütésétől óvakodni óhajtunk; legkivált pedig

akkor, ha meggondoljuk, hogy már Oroszország is megkezdte az e téren való tüzetes munkásságot.

Hogy az osztrák erdészeti kiállítás irodalmi része nemcsak a kereskedelem és tudomány köréből volt képviselve, de a szorosabb értelemben vett faipart is felkarolhatta, ezt dr. Exner azon munkájának köszönheti, melyet a fűrészekről irt s melynek kiváló érdeme, hogy benne mind az egyesítve található, mi eddig az irodalom terén a fűrészművek technikájáról elszórva volt s e mellett mintegy elemeitől kezdve ismerteti meg a fűrészüzlet műszaki eszközeit, hasznos segédjévé lévén mindazoknak, kiknek fűrészekkel van dolguk.

Az osztrák kiállítás erdőgazdasági része elég érdekes tárgygyal szolgált a figyelmes szemlélőnek. Az erdőtermények minden osztálya be volt mutatva, a házi és gazdasági faeszközök, deszkák, vasuti talpfák, hajófák, parketek, dongák, gyufahuzalok stb. mind feltalálhatók voltak, s ha egyiknek vagy másiknak bece a szakértő szeme előtt nem is ütötte meg a mértéket, de azért helyök volt ott, mert a többinek kiegészítése- és az összesnek kikerekítésére szolgáltak. Feltűnőben szépek voltak Schwarzenberg Adolf herczeg bükkfalapátjai s a winterbergi uradalmából küldött fenyő épületi szerfák, kikészített és gyalult állapotban, minek azon nem megvetendő előnye van, hogy a vasuti szállításnál nem fizet vitelbért azon felesleges anyagért, melyet a felhasználó vásárlónak különben is mint sürgősséget el kell távolítani. Az anyagoknak oly alakban való előkészítése, hogy azok fogyasztójának minél kevesebb gondot kelljen fordítani, a kelendőség könnyítésére nem csekély befolyással bír s a svéd és norvég faeszkedők is leginkább ennek köszönhetik azt, hogy fájuk Nyugat-Európa piacán már régen oly nagy tért nyert. Ezért ajánljuk mi is a magyar fakereskedőknek, hogy gyalulógépek alkalmazásáról gondoskodjanak. Szemre elég szépek voltak

a herczeg stiriai uradalomból kiállított vastag méretű fenyőfák; égyürűjök azonban jó széles volt s csak a szijács felé kezdett valamit keskenyedni. Mi általában még soha és sehol sem találtuk a stiriai fát olyannak, mint a minőnek ezt a pesti építőmesterek hirdetni szokták.

Az amstetteni és pöchlarni Rothschild-féle luczfenyődeszkák elég szépek és ágnélküliek voltak, de kevésbé voltak természeti jóságuknak megfelelően jól vágva. Szép tölgy vasuti fája volt kiállítva báró Dobrzinszky krajnai erdőbirtokosnak, ki egy köbméter talpfát az erdőben tővön 2 frt 50 krért ígér adni, a talpfa darabját pedig 80 krért, míg az erdejéhez legközelebbi vasuti állomáson 1 frt 40 krt kíván.

Gácsország, mely a nyugoti piacokon a mi erős versenytársunk s mely nekünk idehaza is kényelmetlen concurrentiát csinál, bár egynéhány birtokosa, mint gr. Dzieduszycky s a nálunk is itthon lévő Popper lovag nem mulasztottak el kiállítani, nem volt oly mértékben képviselve, hogy az anyag után kereső fogyasztónak figyelmét kiválóbban magára vonhatta volna. Faválasztéka ugyan elég nagy számban és elég jó minőségben is volt bemutatva, de inkább csak egyes darabokban lévén, a nagyobb mennyiség által elérni szokott maradandóbb benyomást nem költhették fel. A jelzettem irányt pótolta kis részben a lemergi erdészeti tanintézet által az országban honos iparfák keresztmetszeteinek kiállítása, melyek szakértő előtt elég ajánlatul szolgáltak arra, hogy származási helyökről jó minőségű fák szerezhetők.

Lichtenstein Francziska herczegnő volt azon egyetlen kiállító az osztrák-magyar monarchiából, ki a fát mint papirgyártási anyagot mutatta be s nemcsak ezért, de ez ipar terjesztéseért is köszönetet érdemel. Legyen bár még oly kevés is, mit a papirgyártás a nagy tömegű fogyasztást igénylő fából szükségelhet, de mégis figyelmet érdemel, mert

hiszen több kicsiből lesz a sok s a tengert is cseppek alkotják s azt sem lehet tekinteten kívül hagyni, hogy e czélra a luczfenyő, jegenye- és nyírfák mellett a másnemű használatra kevésbé alkalmas nyárfák is felhasználhatók. Nálunk eddig igen kis mértékben csinálnak fából papiranyagot, tudtunk szerint ugyanis az Erdélyben lévő péterfalvi papirgyár s az árvai uradalom készít. Ez anyag termelése nálunk is jó jövővel bírhatna, hisz Magyarországon is óriás mértékben emelkedik a papiranyag fogyasztása.

Ausztria kiállításáról szólva, nem szabad hallgatással mellőznünk amaz osztrák s részben ma már magyar specialitást is, melyet a világpiaczon a hajlitott butorárak elfoglalnak. A Thonet-testvérek, ha nem is feltalálói, de mindenesetre megteremtői ez iparnak s az osztrák erdészeti kiállítás műszaki értékének emelésére nem kevésbé szolgáltak azon szép és hajlitott nyers anyagok, melyeket a kiállításra küldöttek. A Thonet-testvéreknek ma már számos concurrensök van s maga a kiállítás sem fog hatás nélkül maradni arra, hogy még több legyen. A hajlitott butorok aránylag olcsóbb ára, különben diszes külseje s elég nagy tartóssága még további hódításokat fog tenni s ha eddig kisebb részben volt is a német, orosz és francia közönség e butoroknak megnyerve, azok terjedése naponként fokozódik s ez iparban még további lényeges lendület lesz várható, mely bizonyára még Magyarországra is hoz az eddigiek mellé egy pár újabb gyártelepet, melyek egyébiránt itt bükkfaanyagaink olcsóbb voltánál fogva megfelelően hálás talajra is találnak, csak erdőbirtokosainknak kell majdan eléggé óvatosoknak lenni, hogy kevésbé szerződjenek kész bükkfaléczek szállítására, mint inkább a fának tövön való eladására.

Igérjék bár a bükkfa-léczek köbméteréért az ezen fanem általános értékéhez képest nagynak, vagy épen óriási jövede-

lemnek látszó 15, sőt 20 frtot is, még se és semmi áron ne álljanak rá birtokosaink az ily értelmű eladásra, kivéve, ha maguk nem szabhatják meg a lécz minőségét, mert a butornak való bükkfalécz készíttetése igen kényes természetű vállalat s keserves veszteségek árán győződnének meg arról, hogy annak termelésére leginkább maga a vásárló gyáros hivatott.

Ausztria után Svéd- és Norvégországok kiállítására megyünk át, mint az európai erdődús országok azon hatalmas fabirodalmára, mely 27861 ezer hectár erdővel rendelkezik s melynek terményeiből ma nem kevesebb, mint 54 millió forint értékben 5 millió köbméter anyagot szállít Anglia, Franciaország, Holland, Belgium és Németország piacaira. A rengeteg erdőterület mellett, mely három akkora, mint Magyarországé, a kifejlett intensív faipar és erőteljes kereskedelem tudatával, mely Svéd- és Norvégországról ismeretes, perczig sem kételkedett az ember abban, hogy az országok épen ott, hol oly hatalmas vásárlót bírnak az üzleti érdek által sugalt legteljesebb képvisellel jelennek meg. És még sem volt így; mert a svéd- és norvég fa bemutatása, nézetünk szerint, nem ütötte meg azon mértéket, melyet ez országoknak a faüzlet terén jelentékeny állásukból folyólag a szakembernek méltán lehetett várni. Azt, hogy a nemzetközi épületek sorában a svéd- és norvégot illető façade oda készített épületrész különben kifogástalan szolid szerkezetével, mint erdészeti kiállítási tárgy is szerepelt s hogy ezen kívül még két kisebb fa pavillon is volt, mint a nagyobb mérvű termelés képviselője bemutatva, elégnék nem tarthatjuk, mert sem szerkezetök, sem felszerelésök, sem a hozzájuk férhetés nem volt olyan, mint a minőt annak érdeke kívánt volna, ki az európai fapiaecon elfoglalt állását, ha talán fejleszteni nem is, de legalább fentartani óhajtja. A tárgyak szétszórtsága s az ezzel járó azon veszteség, melyet az együvé tartozó dol-

gok együttes megjelenésének szétválasztása hatás tekintetében előidézni szokott, még csak fokozta az erdőtermények bemutatásával az illető országok tehetségének különben sem megfelelő arányban képviselt erdészeti kiállítást.

Az európai általános üzleti pangás, mely a svéd- és norvég fakereskedésre is nehezedik, nem lehet oka annak, hogy ott, hol oly hosszú időn át virágzó sokoldalú faipar áll fenn: szükségét ne érezzék annak, hogy kereskedelmi érdekeiket méltón ne gondozzák, különösen épen egy olyan népnél, mint svéd és norvég, mely szorgalom, munka, mérsékelt igények és kitartás tekintetében ritkítja párját.

Lehet, hogy tévedünk ez itéletünkben; de bennünk a jegyzeteink szerint előadott előbbi hatást keltette fel a svéd és norvég kiállítás s mi természetesen csak saját nézeteinknek lehetünk tolmácsai. A jelzettekkel egyébiránt nem akarjuk mondani, mintha szám szerint nem lett volna elég tárgya Svéd- és Norvégországnak s hogy a Haneborg által épített nemzeti façade, valamint Björneby kis pavillonja és Lyslebegnek Afrika belsejében leendő használatra épített, 1500 frank értékű faháza ne lettek volna elég figyelemre méltó tárgyak. Ezek igenis megérdemelték a bíráló szemek és kutató ítélő fáradságát s azt se állítjuk, hogy a többi tárgyak közt is általában ne lettek volna önmagukban véve is sikerültek, hanem csupán azt, hogy e két testvérország kiállítása általában véve nem felelt meg az ottani erdők gazdaságának, mert sem a minőség, sem a mennyiség nem volt oly mértékű, melyet Svéd- és Norvégország élénk külföldi faüzlete alapján várni lehetett és kellett.

Mint utánzásra hasznos dolgot, a svéd és norvég kiállításból főleg csak egy kicsiséget említünk meg s ez nem más, mint a czérna feltekerésére szolgáló gombolyag-tartók; a tömegre ugyan kevés a fa, mit erre felhasználnak, de ez is

egy neme a kevesebb tőkét igénylő, különben jövedelmező fogyasztó iparnak s utánzásra méltó volna nálunk azért is, mert a gyengébb asszonyi és gyermek munkaerőt is használhatja s mert a morva, szilézia és cseh gyáraknak talán jutányosabban is szállíthatnók, mint most a svédek és norvégek teszik. Forserum, gothemburgi gombolyagfa-gyára 1876-ban 5616 köbméter nyirfát használt fel, melyből 40 férfi és 20 gyermek munkás segítségével 208 ezer franknyi értékű gyártmányt állított elő. Igaz, hogy őket velünk szemben még az állami és községi adó is versenyképesebbé teszi, mert például nevezett gyáros 1876-ban a jelzett nagy összegű termelvény után csupán 95 frank állami és 350 frank községi adót fizetett, a melyhez hasonló összeggel a magyar adófelügyelők aligha megelégednének.

Liszt szállításra szolgáló faládák is voltak Thams és társa által Thron djem-ből kiállítva, természetesen könnyű, vékony és finoman gyalult deszkából, szilárd, jól zárolt szerkezettel. Mi sok lisztet küldünk külföldre s talán még ily ládával sem lehetne hálátlan vállalat kísérletet tenni.

Felemlítésre méltó még az, hogy ma már az épületek külsejére diszitőül szolgáló tárgyak nem csak cementből és gypsből készíthetők, a mint ezt a svéd és norvég nemzetközi façade-on lévő diszítés is igazolta, hanem az előbb papiranyaggá, vagy péppé alakított fából is, a mint ezt Ottó christianiai kiállító e nemű tartós szerkezetűeknek látszó disztárgyai is tanúsíták s melyek készítésére nevezett kiállító szabadalommal bír.

A svéd és norvég erdészeti kiállítás ismertetése a magyar erdészet szempontjából csak akkor képezhet kerek egészet, ha a kereskedelmi irányban szükséges megemlékezést is tartalmazza s ennek annál könnyebben juthat itt helye, mert az, mit mondunk, minden fontossága mellett is rövid. Svéd-

és Norvégország erdeiről az e részben ismeretes adatok alapján s azok után is, mit szavahihető egyénektől hallottunk, azt lehet következtetni, hogy azok termőképességek erején felül vannak használva. Ezt bizonyítja az is, hogy Svédországnak, mely a nagyobb mennyiségű erdővel rendelkezik, akadt oly része, melyben a nép a 20 centiméternél vagy 8 hüvelyknél is vékonyabb fákat oly rendkívüli mértékben használta ki, hogy ezt törvény útján kellett eltiltani. Az erdők általában véve nincsenek rendszeres kezelés alatt s az ott legnagyobbbrészt alkalmazásban (rendszer nélküli) lévő szállaló használat jó minőségű fák nevelését nem nagyon biztosítja. Másfelől pedig Svédország bánya-, illetőleg vasipara a faszén használaton alapul s így, minthogy főképen fenyőfával rendelkezik, már oda haza is rendkívül nagy mennyiséget szükségel, melyet nem kevéssé nevel hideg éghajlata és az, hogy a kőszénnek nagyobb mérvű használatba vételére nem számíthatni. E körülmények tehát azt tételezik fel, hogy a svéd fának az általa eddig birt európai piacon az eddiginél nagyobb mértékben csak ideiglen, de állandóan nem lehet megjelenni s hogy oly mértékben is, mint az eddig épen a meglévő régi fakészletek felhasználása mellett lehető volt, alig lesz valami hosszú időn lehetséges. — Erdeinek az ország éghajlatában rejlő lassabb növése s a saját érdeke által követelt rendszeres gazdasági kezelés az eddigi termelés leszállítására utalják s így azon 5 millió köbméternyi kivitelnek, melyet ma Anglia-, Holland-, Belgium-, Francia- és Németország piacain értékesít, apadni kell úgy, hogy fájának minden jósága és tartóssága (mert szép csak kivételesen) mellett a magyar fenyőfának az eddiginél nagyobb versenytől nem kell tartani. De van a svéd fának, illetőleg a deszkaanyagának üzleti szempontból s műszaki érték tekintetében is egy oly rendkívüli árnyoldala, mely a magyar deszkát min-

denhol elébe fogja tenni s ez az, hogy alig található olyan svéd deszka, mely az ághelyes csomóktól a szó teljes értelmében tarka ne lenne, melyhez még a keskenység is járul, a mint ez egyébiránt a kiállításon is a szó legterjesebb értelmében igazolva volt.

Svéd- és Norvégország után, mint minket legközvetlenebbül érdeklő kiállító Oroszország jöhet, melynek kiállítási tárgyaira méltán lehetett bármely szakembernek fokozott kíváncsisága; hisz csupán európai birtokán 193 millió hektár erdőt bir, tehát többet mint Európa összes többi országai együtt véve. Kiállítása azonban beillett volna akármely harmadrendű országocska kiállításának, a szépből és jóból oly keveset nyujtván, hogy az embernek önkéntelenül kellett kérdezni: hát ennyi az, a mi az erdőkben bővelkedő Oroszbirodalomtól kitelik?

Az épületfa- és deszkaanyag, melyből különben nagy mennyiséget szállít Németországba és a balti tenger kikötőin át Holland- és Belgiumba is, nem volt valami szép példányokban képviselve, sőt a Wehrmann és fia czég két, különben szép szál jegenye-fenyője Rigából, mely az orosz kiállítás bejáratánál árboczszerűleg volt felállítva s melyre ugy látszik súly is volt fektetve, vastagsági is magassági tekintetben, ha szépnek volt is mondható, műszaki tekintetben már kevésbé állotta ki a bírálatot tekereses növése miatt. Sokkal szebbek voltak Sidoroff veres fenyői, melyek az északi részből és Szibériából származnak s melyekkel nevezett kiállító igen kifejlett nagy üzletet folytat.

Figyelmet keltettek a Novogorodból és Kostromából kiállított, fából készített s színezett háztartási czikkek, u. m.: tálak, korsók, dobozok stb., melyek festett voltuknál fogva az orosz nép fényüzési tárgyaihoz tartoznak s melyekről az a

nevezetes, hogy ugy alakjukon, mint szinezetükön, vagy kezdetleges rajzaikon bizonyos kinai jelleget viselnek ugy, hogy önkéntelenül eszébe juttatják az embernek az orosz-kinai szomszédságot.

Említést érdemel még az, hogy az erdőkben szintén bővelkedő Finnország czérna-tartó gomokat külföldre, valamint papirra használandó faanyagot Spanyolhonba való kivitelre szintén termel s ha ehez hozzá vesszük még, hogy az Oroszországban szekérkasokra, gyékény- és kötélfonatokra nagy mértékben fogyasztott hársfaháncs sem hiányzott, akkor körülbelől körvonalaztuk az orosz kiállításnak reánk nézve érdekel birható gazdasági képét.

Mint kiállítási curiosum foglaljon itt helyet annak megemlítése is, hogy Rigából a Konznekoff és Jakobszégék dugasztölgy-termékeket állítottak ki, melyeknek Oroszországot illetőleg az erdőtermények közt nem volt illetékes helye, hiszen kiállítóik csak vásárolják a dugaszt és ugy dolgozzák fel.

Volt azonban Oroszországnak is kiállítva oly erdészeti tárgya, mely feltétlen elismerést érdemel, melylyel példát adott Európa többi országainak s mely annál figyelemre méltóbb, mert szakunknak épen tudományos ágához tartozik. Ez azon két erdészeti térkép európai Oroszországról, melyet a pétervári erdészeti egylet állított ki. Az egyiket, mely az erdők felosztását birtokos osztályok szerint tünteti ki, a földmivelési ministeriumban alkalmazott Okorlon tanácsos szerkesztette, a következő birtokosztályok szerint mutatva ki az erdőket: 1. állami erdők; 2. bányák és huták, a királyi család, magánosok; 3. a parasztok használatára átadott államerdők, éjszaki alapítványok és a tengerészeti erdei. E különben jó átnézetet nyújtó térképnek hiánya, hogy az egyes birtokosztályok tulajdonához tartozó főbb fánemeket legalább 3 osztályba beosztva, nem tünteti ki. A másik és szaktekintetben kiváló érdekel

biró térképfüzet az, melyet Fiesenhauseen báró, a pétervári erdészeti intézet korábbi növendéke készített, s mely az európai Oroszországban honos főbb fanemeknek tenyész-vidékeit 10 külön táblán különféle szinekkel és azon százaléki kulcs adatával közli, hogy az illető vidék 100 hold erdejéből a kérdésbe vett fanemre hány százalék esik, így például Odessa és Kerson vidékén a Fekete tenger mellett a sárgás szin azt jelzette, hogy azon vidéken az összes erdőkből 5—15⁰/₀ a tölgyerdő. E térkép nemcsak műszaki, de üzleti tekintetben is tagadhatlan becses bir; műszakilag azonban sokkal teljesebbé válnék, ha a főbb fanemek magassági tenyészeti határainak adataival is kiegészítették, még pedig vagy magán a térképen, vagy folytatólag következő táblázatokon.

Abból, a mit az orosz erdőkről és erdőgazdasági viszonyokról a szak-folyóiratokból és más közleményekből s mit egy ott erdészeti szolgálatban állott barátunktól hallottunk, azt tudjuk, hogy Oroszország erdei nem a legkielégítőbb gondban és védelemben részesülnek s hogy a rendszeres erdőgazdaság- és a nagy birtoktömeghez képest az erdőnek feltűnően kis részében van alkalmazva. Mindazonáltal, a ki ebből, vagy Oroszországnak a kiállításán jelen volt erdészeti tárgyaiból vonna következtetést, ezen országnak az európai fapiaczokat illető jelentőségére, az nézetünk szerint csalódnék, mert az arány épen megfordítva áll. Oroszország roppant terjedelmű erdeiben minden pusztítás daczára is óriás fatömegek kincseivel rendelkezik, éjszakibb tartományainak hidegebb éghajlat alatt lassan nőtt, de azért szép és tartós fája, erdeinek kedvező hydrographicus viszonyai s ezek segélyével elérhető olcsóbb tengeri szállítás, mely rendelkezésére áll, oly jelentőségre emelik a fapiacz terén, melylyel arra rendszeresebb erdőkezelés mellett uralkodó és pedig talán állandóan uralkodó befolyást gyakorolhat.

Igaz, hogy Oroszország ma még kevesebb értékű fát exportál, mint Ausztria-Magyarország; mert, míg utóbbinak kivitele 58 millió forint, addig előbbie 50 millióra van számítva; a mutatkozó pénzbeli többlet azonban nem tehet elbizakodottá, mert sokkal csekélyebb, mint arány azon nagy különbséghez, melylyel erdeinek területe Ausztria-Magyarországot meghaladja.

Nékünk is van azonban előnyünk Oroszország felett s ez a Közép- és Dél-Európához közelebb eső geographicus helyzet, Oroszország erdeinek szétszórtsága s az erdők által ott használható vasutak gyérebb volta, valamint az ezeknél nem kevesebb jelentőséggel bíró azon körülmény is, hogy a magyar fa mindaddig, míg Oroszországnak eddig fel nem tárt erdeiből vastagabb méretű fákat nagyobb mértékben nem sikerül piacra vinni, a versenyt az orosz fával még Éjszaki-Németországban is kiállja. A mi fánk ugyanis amannál vastagabb s különben kedvező és kifogástalan ruganyosság, szilárdság és hordképesség mellett a gyalu alatt is könnyebben dolgozható, mi az épület-felszerelésekhez kedveltebbé teszi, a minthogy épen e tulajdonánál fogva Németországban tényleg eddig is biztos vevőre talált az orosz fa mellett egész az utóbbi időig, a mikor Németország indokolatlan eljárása az oda szállítást vasuton lehetlenné nem tette.

Mint már fennebb is jeleztük, Oroszország előnye vagy győzedelme az osztrák-magyar faanyagok felett csak akkor válhatnék lehetőségessé, ha az erdőculturára rendkívül gondot s az anyagok szállítására, olcsóvá tételére minden kitelhető könnyítést megadna, mi pedig oly rövidlátókká lennénk, hogy erdőgazdaságunk már is felismert és biztosítható szép jövőjét kockára dobva, elmulasztanók a közgazdasági téren e részben kiszabott állami és magán teendőket erdeink érdekében

teljesíteni. A verseny eredménye tehát nem annyira a fapiacson, mint mindkettőnkénél saját házunk körében, illetőleg az erdők javának előmozdítására tett hasznos institutiók eredménye által fog eldőlni, a mi, hogy reánk nézve kedvezőtlenül ne vállalják, arra minden magyar erdőbirtokosnak és erdésznek becsületbeli kötelessége közreműködni.

(Folyt. köv.)

A cserüzem alkalmazásáról.

Budapest, június 24. 1879.

Folyó évi június 11-én az Országos Erdészeti-Egyesület által Székes-Fehérvárott tartott zárülés tanácskozmánya alkalmával a tárgyalásra kitüzött szakkérdések egyike ez volt: „Mennyiben lehet indokolt hazánkban az utóbbi években fokozódó mértékben terjedt cserkéregtermelés, illetőleg az erdőbirtokosoknál tapasztalt azon nagy hajlandóság, mely a tölgyeseknek ezen üzemmódra való berendezését óhajtja, és mily tapasztalatok szereztettek a tölgy- és lúczkéreg termelése és értékesítése körül, s az észlelt hátrányok vagy hiányok mely uton lennének elháríthatók?“

Ha erdőbirtokosaink azon nagy hajlandóságánál, melylyel ezen üzemet felkarolták, azon kötelesség érzete is nyilvánulna, hogy a letarolt fiatal erdők helyett gondos ápolás által azoknak újbóli felnövelését biztosítani törekednének, s arra szorítkoznának, hogy csupán az erre alkalmas területek fordítottának e célra, igen természetes, sőt helyes indokolásul szolgálja a cserkéregtermelés általi erdei jövedelmek felszaporítása; mert tagadnunk nem lehet, hogy a birtok utáni terhek épen úgy, mint a kor igényeinek megfelelő szükségletek fokozatos